Poštnina plačana v gotovini

Cena Din 1·-

Slovenski dom

Stev. 53 V Ljubljana, sreda 5. marca 1941 Leto VI.

Konec diplomatskih zvez med Anglijo in Bolgarijo

Sprejem angleškega poslanika pri predsedniku bolgarske vlade. Nemška pojasnila o zasedbi Bolgarije

Sofija, 5. marca. o. Reuter: Angleški poslanik Rendell je ob 10 izročil bolgarskemu ministrskemu predsedniku Filovu uradno poročilo, da je Anglija pretrgala diplomatske zveze z Bolgarijo.

*

Sofija, 5. marca. Reuter: V neuradnih sofijskih krogih pričakujejo, da bo angleški poslanik v Bolgariji danes uradno razglasil ustavitev diplomatskih odnošajev z Bolgarijo.

Angleški poslanik Rendell je bil za danes ob 10 napovedan pri predsedniku bolgarske vlade Filovu, kateremu je pri tej priliki najbrž uradno sporočil, da so diplomatski odnošaji med Anglijo in Bolgarijo pretrgani, hkratu pa še enkrat opozoril, da bo Bolgarija morala nositi hude posledice, zakaj s prihodom nemških čet se je njeno ozemlje spremenilo v bojišče.

Poročajo, da bo v kratkem odstopil dosedanji bolgarski zunanji minister dr. Popov.

Sofija, 5. marca. Stefani: Angleški poslanik v Sofiji Rendell bo danes dopoldne predsedniku bolgarske vlade Filovu sporočil ustavitev diplomatskih vezi med Bolgarijo in Anglijo. Preden bo izročil to obvestilo, bo Rendell sprejel zastopnike angleškega in ameriškega tiska in jim podal izjavo o tem sklepu. Rendell je snoči poklical k sebi grškega poslanika v Sofiji in zastopnike Belgije, Nizozemske in Poljske, da bi z njimi določil način izvedbe tega dejanja.

Berlin, 5. marca. DNB: V berlinskih političnih krogih so včeraj spet navajali razloge, zakaj je nemška vojska vkorakala v Bolgarijo. Prvi razlog je odločna volja, da se na tem prostoru za vse čase vpostavi mir in stabilen red. Drugi razlog je vojna proti Angliji, vojna v kateri bo Nemčija napadla Anglijo, kjerkoli bo nanjo naletela. Nemčija bo preprečila vsak angleški poskus, da razširi vojno na ves gospodarski prostor. Ti temeljni načeli določata prijateljstvo Nemčije ter obliko in čas posameznih njenih ukrepov.

Sklep o pošiljatvi nemških čet v Bolgarijo je bil nujen zaradi dokumentov in poročil, ki jih je nemška vlada dobila o angleških načrtih in ukrepih v jugovzhodni Evropi. Nemške čete so bile poslane v Bolgarijo, da zavarujejo državo in preprečijo morebitne angleške ukrepe.

Ohranitev miru in državne neodvisnosti - glavni cilj naše zunanje politike

Važna izjava zunanjega ministra spričo sedanjih dogodkov na Balkanu

Belgrad, 5. marca. o. Naš zunanji minister dr. Aleksander Cincar-Marković je dal vodilnemu francoskemu dnevniku v Švici »Journal de Geneve« izjavo o jugoslovanski zunanji politiki, kjer pravi med drugim:

Glavni in edini cilj **naše zunanje delavnosti je, da ohranimo mir in okrepimo varnost naše države,** s tem, da tudi v bodoče vzdržujemo najboljše odnošaje z vsemi državami, ki goje miroljubna čustva do nas. Naša prizadevanja so zlasti usmerjena k ureditvi dobrih odnošajev s sosedi. Madžarske voditelje navdajajo ista miroljubna in stvarjalna čustva. Naše politično načelo je: **Razumevanje in sodelovanje.** Razumevanje težav, ki jih imajo države v vojni, razumevanje njihovih potreb in njihove občutljivosti ter prizadevanje, da jim pojasnimo kočljiv položaj države, katere glavni cilj je odstraniti vojno z meja. Sodelovanje z vsemi državami, zlasti s sosedami, da se evropski jugovzhod obvaruje vojne. Poglobitev gospodarskega sodelovanja, prizadetega po vojnem stanju v Evropi, in spet sodelovanje, ki bi pripravilo pot evropski pomiritvi, ki je edina rešitev za našo ranjeno celino in njene tisočletne omike. Edino tako bo namreč Evropa mogla postaviti temelje novemu redu, ki bo mogel odstraniti zastarele predsodke in umetne ovire, zaradi katerih danes vsi v Evropi trpimo. Naša skrb za mir in varnost ne prihaja iz kakšne bojazljivosti, pač pa iz globokega prepričanja, da se naša država mora v svojem imenu in v imenu Evrope boriti do konca, da odstrani vse vzroke nesoglasij na balkansko-podonavskem področju. Ne bomo zamudili niti ene priložnosti, da se ne bi zavzeli za miroljubno reševanje. Jugoslovanska politika miru je v popolnem soglasju z življenjskimi koristmi in z globokimi čustvi našega ljudstva. **Mi od nikogar ničesar ne zahtevamo, pač pa želimo le, zagotoviti našo narodno neodvisnost.** Vse naše politične in celo gospodarske pogodbe preveva volja, da se doseže boljši in bolje organizirani mir na balkansko-podonavskem prostoru. Po zaslugi tega prizadevanja smo se izognili hudih neprijetnosti. **Tudi v bodoče ne bomo opustili svojih miroljubnih prizadevaj,** dasi se kopičijo oblaki. Dolžnost do našega ljudstva, **nas sili, da podvojimo prizadevanja za ohranitev miru okoli naših meja.** Imamo pred očmi to najvišjo nalogo in dolžnost do svoje države ter smo prepričani, **da tako izpolnjujemo sveto obveznost do Evrope.**

Napad angleškega brodovja na severno norveško obalo

Berlin, 5. marca. DNB: Včeraj dopoldne so se lahke angleške pomorske edinice približale norveški obali in izvedle napad na neki kraj v severni Norveški. Po krajšem bombardiranju, med katerim je bilo potopljenih nekaj ribiških ladij, so se angleški vojaki izkrcali in zajeli nekaj nemških in norveških ribičev. Po krajšem bivanju so sovražne ladje z največjo hitrostjo zapustile norveške vode, da bi se umaknile nemškim protiukrepom. V tem primeru gre, kakor je DNB izvedel, za angleško propagandistično dejanje, ki mu ni treba pripisovati nobenega pomena.

Hitlerjeva sporočila Turčiji

Ankara, 4. marca. Anatolska agencija: Predsednik republike Ineni je sprejel danes dopoldne nemškega veleposlanika v. Papena, ki je predsedniku republike izročil osebno poslanico voditelja Nemčije Hitlerja. Predsednik republike je zaprosil nemškega veleposlanika, naj svojemu državnemu poglavarju izroči svojo zahvalo za to pozornost in vljudnost. Pri avdienci je bil navzoč tudi zunanji minister Sardadzoglu.

Carigrad, 5. marca. AA. Reuter: Posebni odposlanec voditelja Nemčije je dr. Pfisterer, višji uradnik zunanjega ministrstva. Prinesel je osebno pismo voditelja Nemčije predsedniku turške republike ter tudi važno listino nemškemu poslaniku v. Papenu.

O vsebini Hitlerjevega sporočila ni bilo doslej mogoče nič zvedeti.

Krajevni in letalski spopadi v Albaniji

Nekje v Italiji, 5. marca. Stefani: 270. italijansko uradno vojno poročilo pravi:

Grško bojišče: Bombniški oddelki so izvedli močan napad na oporišča in obrambne naprave. Med letalskimi spopadi so bila zbita tri sovražna letala. Dve naši letali se nista vrnili.

Atene, 5. marca. At. agencija: Uradno poročilo št. 129 glavnega stana grške vojske pravi:

Čez dan krajevni boji na osrednjem odseku. Uničen je bil sovražni tank, dva pa sta bila hudo poškodovana. Zajetih je bilo 60 sovražnih vojakov in 5 častnikov. Zaplenjena je bila večja količina vojnega gradiva, zlasti mnogo avtomatskega orožja, trije topovi proti tankom in trije protiletalski topovi.

Nemški odgovor na sovjetsko obsodbo dogodkov v Bolgariji

Nemčija se za sovjetske načrte na Balkanu ne briga

Berlin, 5. marca. o. Z ozirom na uradno poročilo agencije Tass, s katerim Sovjetska Rusija obsoja pristop Bolgarije v trojno zvezo ter njeno zasedbo po nemški vojski in pravi, da zasedba pomeni razširjenje vojne na Bolgarijo, so v nemškem zunanjem ministrstvu včeraj dali izjavo, da jih stališče Sovjetov do tega vprašanja ne briga. Izjava pravi:

Razlogi za prihod nemške vojske v Bolgarijo so znani. Nemčija in bolgarska vlada sta povedali vsemu svetu, zakaj je Bolgarija pristopila k trojnemu paktu. Nemški ukrepi in nemška politika na jugovzhodu Evrope se ravnajo izključno po naslednjih točkah:

1. Nemčija hoče ustvariti in zagotoviti trajen mir in stalen red za vse čase na jugovzodu Evrope.

2. Vsi ukrepi Nemčije so storjeni v zvezi z vojno proti Angliji, katera bo, kakor je izjavil Hitler, napadena, kjerkoli se bo prikazala. Preprečen bo vsak tak njen pokus.

To sta dve osnovi nemške politike na jugovzhodu Evrope. Na ti dve točki opira nemška vlada svoja prijateljstva in jih organizira. Če pa druge vlade nimajo v svoji politiki teh dveh ciljev, prihajajo seveda do drugega mišljenja, oziroma do drugih načrtov o rešitvi jugovzhodnih vprašanj. Ta vprašanja se morajo namreč razumeti samo z gledišča, da nemška politika ne trpi nobenega omejevanja v svojem boju z Anglijo. Če ima sovjetska vlada o odločitvi Bolgarije drugo mišljenje, jemlje Bolgarija to na znanje. Če vlada Sovjetske zveze odkrito in brez omejitve pove svoje stališče, je to stvar njene politike. Nemška politika se briga samo za ukrepe, ki so njej potrebni ter za posledice, ki izhajajo iz njih.

Z afriških bojišč:

Prodiranje v Somaliji se nadaljuje

Nekje v Italiji, 5. marca. o. Stefani poroča: 270. italijansko uradno vojno poročilo pravi:

Severna Afrika: Neki nemški oddelek je prišel v stik s sovražnikovimi oklopnimi enotami, jih pognal v beg ter ujel več ujetnikov in zaplenil material. Sovražnik je ponovno napadel Džarabub in ga poklical k vdaji. Naša posadka je odgovorila s topniškim ognjem.

Vzhodna Afrika: Naše čete so odbile sovražnikov napad zahodno od Gondarja. Na drugih odsekih patrolne akcije in topniški ogenj.

London, 5. marca. o. Reuter: V italijanski Somaliji so angleške čete dosedaj strle sleherni italijanski odpor in so zdaj že 850 km čez mejo. Prav tako prodirajo v notranjosti severno od Mogadiscia proti Abesiniji. Angleške oblasti so že uvedle v vseh zasedenih krajih angleško upravo. Predsednik južnoafriške vlade general Smuts je prispel v italijansko Somalijo, kjer bo stopil v stik s poveljniki angleške armade na tem bojišču.

Dosedaj so angleške čete ujele nad 16.000 italijanskih vojakov v Somaliji, nad 140.000 v Libiji in nad 1000 v Kufri. — Grki pa imajo nad 20.000 italijanskih ujetnikov.

Nemški zažigalni polet nad Cardiff in London

Podrobnosti o zadnjem angleškem napadu na Köln

Berlin, 5. marca. DNB: V noči od torka na sredo so nemška letala izvedla napad na Cardiff in London. Prva letala, ki so se vrnila, poročajo, da je v Cardiffu izbruhnilo 10 požarov in da so v Londonu vzdolž Temze tudi opazili velike požare.

Predsnočnim je sovražnik na več krajih zahodne Nemčije metal eksplozivne ter mnogo zažigalnih bomb. Povročena ni bila nobena škoda na vojaških stavbah, pač pa je bilo zadetih več poslopij, ranjenih in ubitih je bilo več civilistov.

London, 5. marca. o. Reuter: Snočnji nemški napad na Anglijo je bil manjšega obsega. Bombardirano je bilo neko mesto v južnem Wallesu, kjer je bilo povzročenih več požarov, katere pa so do jutranjih ur pogasili. Tudi v južni Angliji, v grofiji Kent, so sovražna letala zmetala nekaj bomb na neko mesto. V vseh teh krajih škoda ni velika in tudi smrtnih žrtev ni mnogo.

Predsnočnim je zelo močan oddelek britanskih bombnikov spet napadel industrijsko središče Köln. Napadeni cilji so bili hudo bombardirani in opaziti je bilo, da je izbruhnilo mnogo požarov, zlasti na vzhodnem bregu Rena. Manjši napadi so bili izvedeni tudi na druge objekte v Porurju, zlasti pa na doke in nabrežja. V Boulogne in Ostendu se je opazilo, da so bombe eksplodirale zraven pristanišč. Izveden je bil tudi napad na doke v Brestu ter na več letališč v zasedenem ozemlju. Z vseh teh operacij se eno letalo ni vrnilo. Letala borbenega letalstva so izvedla nočne napade na letališča v severni Franciji in so uničila več sovražnih letal ali pa jih poškodovala. Eno angleško lovsko letalo se ni vrnilo domov.

Prvo uradno poročilo o francoskih izgubah v sedanji vojni

100.000 mrtvih, 1,200.000 ranjenih, 1,500.000 ujetih. 65% častniškega zbora izgubljenega

Vichy, 5. marca. Havas: Uradno je bilo ugotovljeno, dasi še ne potrjeno, da je Francija v 45 dneh bojev v zadnji vojni imela te izgube:

Padlo je 100.000 voakov, od teh so našli samo 70.000 trupel. Ranjenih je bilo 1,200.000 vojakov, 1,500.000 pa je bilo ujetih. Podčrtati je treba, da so to samo izgube na bojišču in da pri tem niso vračunane žrtve med civilnim prebivalstvom. Prav tako so do sedaj ugotovili 80.00 francoskih grobov samo na francoskem ozemlju, znano pa je, da je Francija imela svoje čete tudi na tujem ozemlju, in sicer v Belgiji, Nizozemski ni na Norveškem. O podrobnih izgubah častnikov ugotavljajo, da je 9 generalov padlo na bojišču, od 234 aktivnih generalov pa jih je sedaj v ujetništvu 130. Častnikov je padlo ali izginilo, ali pa bilo ranjenih ali ujetih 40.000. Domnevajo, da je na bojišču padlo 14.590 francoskih častnikov, nekaj pa jih je bilo ujetih, kar pomeni 65% izgube vsega francoskega častniškega zbora.

Francoska vlada je objavila zakon, ki dovoljuje raznim verskim redovom spet vrnitev v Francijo, od koder so bili izgnani ter so jim bile vzete vse pravice pred tridesetimi leti.

Vesti 5. marca

Sovjetska izjava glede Bolgarije pomeni, da Sovjeti zdaj, ko so jih Nemci docela zrinili z Balkana, ne bodo skočili Turčiji v hrbet, če bi stopila v vojno na strani Anglije, kakor so to gradili doslej. Turčija je Sovjetom zdaj kot prednja straža proti nemškemu pritisku na Kavkaz in Bližnji Vzhod zelo potrebna, trdijo v londonskih političnih krogih, kakor poroča United Press.

Grčija je pripravljena na vsak napad, naj pride od katere koli strani. Ne bo odnehala prej, dokler ne bo poslednji italijanski vojaš šel iz Albanije, piše atenski list »Akropoli«.

Angleški zunanji minister Eden in vrhovni poveljnik kopne vojske general Dill, sta včeraj imela dve in pol ure posvetov z grškim kraljem, predsednikom vlade ter političnimi in vojaškimi voditelji. Posveti so veljali morebitnemu nemškemu vdoru na grška tla, poroča Reuter.

V Parizu je prišlo do novih nemirov zaradi pomanjkanja živeža. Pri nemirih so ženske silile moške k nedovoljenim dejanjem, poroča »Newyork Journal«.

Moskovski radio je snoči spet oddajal slovito uradno izjavo, da se Sovjeti ne strinjajo z bolgarskimi odločitvami.

Nemčiji ni nič znanega o kakem posredovanju za mir med Grčijo in Italijo, so izjavljali včeraj v nemškem zunanjem ministrstvu, ter dostavili, da odnošaji med Grčijo in Nemčijo tudi niso najboljši, ker se je Grčija postavila v službo angleških načrtov.

Grška vlada najodločneje zanika trditve Mussolinijevega zaupnika Gayde, da je pristop Bolgarije v trojno zvezo odgovor na izkrcavanje angleških čet, do katerega da je prišlo te dni v Solunu. Vse vesti o kakem izkrcavanju angleške vojske na grških tleh so po uradni izjavi neresnične.

V nemškem zunanjem ministrstvu odločno zanikujejo vsa poročila o tem, da bi nemški komisar za Holandijo, Seyss-Inquart, nameraval odstopiti zaradi zadnjih nemirov in pobojev v severni Holandiji ter Amsterdamu.

Nemške oblasti na Češkem uradno zavračajo vse govorice, da so zadnje čase tam prijeli 540 profesorjev in učiteljev ter zaprli v Pragi 29 gimnazij. Pouk v čeških šolah ni bil prav nič omejen, pravi DNB.

Nemška zasedba Bolgarije lahko tudi pomeni, da Nemčija ne bo poskusila neposrednega napada in vdora na angleško otočje zaradi prevelikih žrtev, ki bi jih imela pri tem, in da hoče Anglijo pritisniti po ovinkih čez Balkan in Srednjo Azijo. Če bi bili Nemčija in Italija prepričani, da bo vdor na angleško otočje uspel, bi ne iskali bojišč in prilike drugod, sodi »Newyork Times«.

Anglija je pri posvetih v Ankari pregovarjala Turčijo, da bi skupno zasedli francosko Sirijo ter tako ustvarili zvezo med turško in med angleško vojsko v Palestini zaradi nemških priprav proti Bližnjemu Vzhodu. Do te zasedbe bi utegnilo kmalu priti, napovedujejo švicarski listi.

Predsednik angleške vlade Churchill je včeraj imel pol ure dolg posvet z japonskim poslanikom v Londonu Šigemicom. Poslanik mu je izročil novo sporočilo japonskega zunanjega ministra na odgovor, ki ga je Anglija 24. februarja poslala japonski vladi glede njene ponudbe za posredovanje v sedanji vojni. Trdijo, da je posvet v marsičem razjasnil razmerje med Anglijo in Japonsko, kakor poroča United Press.

Ob napadu nemške križarke na skupino angleških parnikov pri Azorskih otokih je bilo potopljenih sedem ladij od 19, ne pa vseh 19, kakor so razglasili Nemci, pravi uradno sporočilo angleškega mornariškega ministrstva.

V Sofiji je včeraj prišlo do novih nemirov in pobojev. Policija je morala za vzdrževanje reda pritegniti tudi nacionalistične študente. Prijetih in ustreljenih je bilo več komunističnih voditeljev, ki so zadnje čase nastopali proti sodelovanju Bolgarije z Nemčijo ter se zavzemali za vojaško zvezo s Sovjeti, poročajo ameriške radijske postaje iz Bolgarije.

Voditelj Nemčije je poosebljeno zdravje, moč ter zaupanje v končno zmago, pravi izjava, ki jo je tokijskemu listu »Jomiiuri Šimbum« dal japonski poslanik v Berlinu, general Ošima. V izjavi navdušeno govori o vtisih, ki jih je nanj naredila razumnost voditelja Nemčije, pravi DNB.

Pobuda na vseh bojiščih sedanje vojne je brezpogojno v rokah Nemčije in Italije. Smešno bi bilo misliti, da bo angleška ofenziva v Afriki prinesla ločitev Italije od Nemčije. Cilji te ofenzive niso v nobenem pogledu bili doseženi, piše »Völkischer Beobachter«, kakor poroča agencija Stefani.

Sovjetija je Bolgare prepustila njihovi usodi. Bolgarija bi nikdar ne bila privolila v nemško zasedbo, če bi bili Sovjeti kaj ugovarjali in zagrozili s svojimi ukrepi. Izjava, da se Sovjeti ne strinjajo z bolgarsko odločitvijo, je samo propagandno slepilo za komuniste v slovanskih državah. V resnici pa so se Sovjeti morali umakniti z Balkana v Prednjo Azijo, od koder jih bo tudi pregnala stvarnost, sodi današnji »Slovenec«.

Nov upravnik policije v Ljubljani

Ljubljana, 5. marca.

Kakor poročajo današnje »Novosti«, včerajšnja »Politika« in pred dnevi zagrebški »Jutarnji list«, je dosedanji upravnik ljubljanske policije **dr. Lovro Hacin** prestavljen za okrajnega glavarja v Celje, dosedanji celjski glavar **dr. Ivo Zobec** pa je imenovan s kraljevim ukazom za upravnika policije v Ljubljani.

Ljubljana dobiva zdravo moko in jé dober kruh

Le pri pekih se je sem pa tja dogodilo, da je bila pokvarjena moka primešana zdravi

Ljubljana, 5. marca.

Vprašanje moke postaja od dne do dne bolj pereče, vendar se pa dosedaj lahko pohvalimo, da je Ljubljana imela zdravo in nepokvarjeno moko. Lansko leto je laboratorij v mestnem tržnem uradu samo enkrat ugotovil plesnivo moko. Meseca januarja in februarja je pa mestni tržni urad preiskal vso moko v Ljubljani in našel le na treh krajih žaltavo koruzno moko, ker se koruzna moka zelo naglo pokvari. Po uredbi racioniranja živil in enotne moke so se pa gospodinje in peki splošno pričeli pritoževati na slabo moko, ker od kraja mlini niso mleli presejane pšenice, saj tega ni zahtevala uredba o mletju. Po prizadevanju ljubljanskega preskrbovalnega urada je pa ljubljanska borza moko tipizirala in imamo sedaj bolj čisto moko ter boljši kruh. Sicer pa moka prihaja z vseh strani države v Ljubljano in je večkrat zelo različna ter boljša ali slabša po kakovosti. To se je dogajalo tudi v normalnih časih, ko je bilo blaga dovolj, in je razumljivo, da se sedaj dogaja še večkrat. Kljub temu pa še ni bilo pritožb, da bi bila moka pokvarjena, medtem pa moramo opozoriti, da mestni preskrbovalni urad moke sploh niti ne vidi, temveč jo po večini razdeli med grosiste že kar iz mlinov ali pa s kolodvora ter je zato samo ob sebi razumljivo, da mestni preskrbovalni urad ne more biti odgovoren za kakovost moke. Prav tako opozarjamo, da se mestni občini ljubljanski moka ni mogla pokvariti, čeprav so se raznašale grozanske laži o polnih skladiščih pokvarjene moke, ki jo je mestna občina imela pripravljeno za rezervno prehrano prebivalstva. Mestna občina ljubljanska ni nikdar kupovala moke, temveč samo pšenico, ki jo je dala v skladišča in kadar jo je potrebovala, jo je dajala v mline samo toliko, kolikor so jo razni socialni zavodi potrebovali. — Moka je torej naravnost iz mlinov takoj šla v konzum in se ni mogla pokvariti v mestnih skladiščih. Kar se pa tiče moke, ki jo mestni preskrbovalni urad sedaj dobiva za prehrano prebivalstva na karte, se torej še ni pojavila nobena pritožba. Kadar pa bo prišla kakšna reklamacija, bo gotovo upoštevana in opozorjen dobavitelj. Pri vsem tem pa peki tudi niso popolnoma nedolžni, vsaj kar se kruha tiče, ker je laboratorij v mestnem tržnem uradu ugotovil precej slabega kruha. Preiskal je namreč 34 vzorcev kruha in našel 29 primernih ter 5 neprimernih vzorcev, ker je bila primešana plesniva moka. Podčrtati pa moramo, da je mestni tržni urad preiskal prav vse ljubljanske pekarije ter samo tam vzel vzorce, kjer je bil kruh sumljiv, da ni primeren. Zato je bilo treba preiskati samo 34 vzorcev in je bila sedmina neprimernih. Vsa neprimerna moka in ves neprimeren kruh je bil zaplenjen, krivci pa ovadeni. Enako so bile po trgovinah in vseh ljubljanskih tovarnah preiskane tudi testenine ter so bili prav vsi vzorci primerni. Ker je v Ljubljani več tovarn testenin, ki zalagajo vso Slovenijo, je tako kontrola mestnega kemičnega laboratorija prav pomemben zavod tudi za kakovost živil po vsej Sloveniji.

Ljubljana od včeraj do danes

Ljubljana, 5. marca.

Kar lepo pomalem je začelo rositi včeraj. Okrog poldne je sicer ponehalo, popoldne pa je spet začelo in šlo do večera, ko je pojenjalo. Noč je bila mirna, davi pa smo se zbudili v vlažno megleno jutro.

Pomladi gremo naproti

V mesecu marcu smo in že se poznajo prvi znaki, da bo kmalu pomlad. Zadnja nedelja je bila že skoraj kar pomladanska, gorko je bilo in prijetno. Zdaj pa se je napravilo pusto, megleno in deževno vreme, kakor smo ga ob tem času vsako leto vajeni. Dnevi so mlačni, mraza ni več. Ceste blatne, v gričih spodrsava na mastni, mokri ilovici. Sneg je skopnel, le tu pa tam se še drži kakšna umazana zaplata, ki je obsojena na prav kratko življenje. Prvo cvetje že poganja. Ko se bo sprevedrilo po dolgih puščobnih dneh, se bo napelo popje na vejah in začele brsteti. In še malo, pa se bo drevje polnilo s svetlozelenim mladim listjem.

Ne nasedajte črnogledom

V teh viharnih časih dogodki okrog nas seveda krožijo svoje odmeve tudi pri nas in med nami. Vsaka nova reč, ki se zgodi, služi nekim ljudem za izvedbo njihovih dobro preračunanih namenov. Sto in sto vesti prineso od tod in tam in jih širijo med lahkovernimi ljudmi. Seveda, ne da bi ljudi hrabrili ali jih vsaj pustili v njihovem modrem miru in treznem delu, ampak da bi jim kalili pametno presojo, jih motili, razburjali in slabili v odpornosti. Taki ljudje so dvojne vrste: nekateri že od prirode vse gledajo s preplašenimi očmi in bolj črno kot je res, drugi pa pri svojem zlobnem delu gredo za čisto prozornimi cilji Njihove besede naj bi med narodom oslabile zaupanje in mu vzele samozavest. Kjer vam tedaj kdo hoče streči s kakšnimi obupanimi »novicami«, ga zavrnite in če mu že ne morete ene prisoliti, si zamašite ušesa, če niste toliko močni in razsodni, da bi lahko zavrnili od sebe vsako črno misel ali dvom, ki bi vam jo tak sejalec zlega le nemara utegnil vtihotapiti. Dobro se ve, kaj je takim zlobnežem pri srcu. Časi so resni, vsi vemo, da gre danes za velike reči in da je naša ljubezen do ponosnega jugoslovanskega doma, ki v njem prebivamo, in do mladega kralja močnejša kot je bila kdaj koli. In še to vemo, da narod, ki ima za seboj tako slavno zgodovino, kot jo ima naš, nikdar ne bo napravil ničesar in se odločil za nič, kar bi bilo v nasprotju s pojmom časti, saj dobro ve, da bi se s slavo ovenčani predniki obrnili v grobu in prokleli mlajši rod, ker bi jim bilo žal, da so mu s svojimi življenji in s svojo krvjo darovali življenje v svobodi in časti! Ničesar zato ne bomo napravili, kar bi ne bilo v skladu s častjo. Pahnite preč od sebe vse »prišepetalce« in podobno zlobno ali pa zbegano in črnogledo svojat!

Dobra kupčija na trgu

Ves perutninski otok je bil polno zaseden. Razstavljeno blago sicer ni opravičevalo tega naziva, vendar se je ta naziv že udomačil in ga imenujemo tako, kljub temu, da je bilo danes tam naprodaj največ zelenjave. Topli dnevi so ugodni za nabiranje regrata in motovilca. Umni zelenjadarji pa imajo lep pridelek na toplih gredah, tako je sedaj zelenjave na pretek. Motovilec se je zaradi velike ponudbe pocenil in velja merica 1.50 din, dočim je še pred tednom veljala merica motovilca 2 din. Pa tudi radiča je bilo na trgu precej v vseh barvnih odtenkih od temnordečega do zelenega.

Branjevke pa so imele na svojih prodajnih klopicah naprodaj največ pomaranč in limon. Pomaranče so od 1—2.50 din. Limone pa po 5 za 2 din. Gospodinja pa lahko kupi večje limone tudi po dinarju. Dalmatinske solate je na pretek in velja kilogram 12 din. Ista količina uvožene špinače velja 14 din. Kilogram čebuljčka je po 8 din, čebula je pa mnogo cenejša in velja 2.50 do 3 din kg. Šop peteršilja je po dinarju. Za isto ceno dobi gospodinja tudi druge pridatke za juho.

Mlečni izdelki imajo že dalj časa stalno ceno in velja surovo maslo od 40—46 din kg. Čajno maslo je dražje in velja 48—52 din kg. Kuhano maslo ima enako ceno. Bohinjski sir je cenejši in velja 38—40 din kg. Po isti ceni prodajajo prodajalci tudi prvovrstni sir trapist. Drugovrstni sir trapist je okoli 4 din cenejši.

Perutnine je bilo danes bolj malo naprodaj, pač pa je bilo dobra kupčija z jajci, ki jih je bilo 9 za kovača.

Ponarejen malinovec v prodaji

Barvan malinovec je bil po ugotovitvah mestnega tržnega urada lani prav zelo razširjen po našem mestu. Pravilnik za nadzorstvo živil natanko predpisuje, da se smejo pripravljati pijače, ki imajo ime kakega sadja, samo iz soka dotičnega sadja, torej samo iz sadnega sirupa in umetne kisline. Med letom je ministrstvo za socialno politiko in ljudsko zdravje dovolilo, da izdelovalci smejo sadnemu sirupu tega ali onega sadja primešati do 10% drugega sadnega soka. Zato ni prepovedano, če ta ali oni izdelovalec malinovemu soku primeša do 10% soka robidnic ali borovnic, da dobi malinovec bolj živo in naravno barvo malinovega soka. V tovarnah sicer primešajo minimalno količino umetne barve, vendar je pa s tem kupec zapeljan, ker za svoj denar dobi kozarec barvane tekočine, ki po kakovosti nikakor ni enaka naravni pijači. Prodajalec bi moral dati gostu mnogo večjo količino soka v kozarec, da bi dosegel tako lepo barvo, kakršno ima voda že z majhno količino umetno pobarvanega malinovca. Zato je mestni tržni urad moral napraviti red s prav strogimi preiskavami pri izdelovalcih in prodajalcih. Število neprimernih vzorcev je nenavadno veliko, v glavnem je bila pa povsod ugotovljena primešana umetna barva. V enem primeru je bilo celo ugotovljeno, da je bil ves »malinov sok« napravljen iz kemikalij. Vse ugotovljene primere je moral seveda obravnavati še kazenski referent. Izostal pa ni uspeh strogih pregledov, ker je bilo pri poznejših pregledih ugotovljenega mnogo več pristnega malinovega soka. Tako strogo bo mestni tržni urad zasledoval ponarejevalce malinovca še dalje, da se bo sedanji uspeh še povečal ter bomo tako v Ljubljani kmalu povsod imeli samo pristni malinovec. Zaradi podražitve alkoholnih pijač bodo ljudje posebno poleti pili dosti malinovca n drugih sdnih sokov ter je zato ostra kontrola tudi potrebna, da kupec za dober denar dobi le dobro blago.

Senzacionalna razprava v Mariboru

Maribor, 5. marca.

Danes dopoldne je bila pred velikim senatom mariborskega okrožnega sodišča senzacionalna razprava. Na zatožni klopi se je nahajal upravnik mariborske podružnice »Jutra«, Slavko Reja. Pred sodnike je prišel po štirimesečnem preiskovalnem zaporu, katerega je prebil deloma v Ljubljani, deloma pa v mariborski jetnišnici. Njegova aretacija, ki so jo izvršili organi ljubljanske policije v uradnih prostorih mariborske podružnice »Jutra« dne 31. oktobra lanskega leta, je povzročila v Mariboru, kjer je Slavko Reja znan v vseh krogih, ogromno pozornost. Državni tožilec je obtožil S. Rejo zločinstva po zadnjem odstavku § 42 voj. kaz. zak., z drugo obtožnico pa zaradi prestopka zoper čast po paragrafu 302/1—2 k. z. zaradi žalitve uradnega organa, mestnega tržnega nadzornika inž. Večerjeviča pri izvrševanju njegove uradne dolžnosti. Razprava je bila tajna. Kot priče so bili med drugimi zaslišani urednik »Večernika« Radivoj Rehar, čigar zaslišanje je bilo tako dramatično, da so se slišalj vzkliki celo na hodnik, dalje tudi solastnik »Jutra« dr. M. Bregizar iz Ljubljane. Razpravljanje je trajalo štiri in pol ure. Senatu je predsedoval dr. Turato, obtožbo pa je zastopal drž. tožilec Sever. Rejo je branil dr. Stor. Ob tri četrt na 14 je sodišče razglasilo sodbo, katero se Slavko Reja glede obtožbe po § 42 v. k. z. oprošča, glede prestopka zoper čast pa se obsoja na 20 dnj zapora. Državni tožilec je glede oprostilne sodbe prijavil revizijo, glede izreka kazni zoper čast pa priziv zaradi prenizke odmere kazni. Reja je bil po razpravi izpuščen na svobodo.

Murska Sobota

Narodno gledališče iz Maribora je spet gostovalo v Soboti. Preteklo soboto se je Narodno gledališče iz Maribora predstavilo soboški publiki s komedijo A. Benedettija »Dva ducata rdečih rož«. Pri igri so sodelovali: Baranka Rasbergarjeva, Danica Savinova, Milan Kosič in J. Kovič, ki je bil tudi režiser. Obisk je bil tako polnoštevilen, kakor pri prvem gostovanju in smo še posebno pogrešali predstavnike soboških denarnikov. Morda smatrajo slovensko kulturno prireditev za manj vredno? Z igro so bili gledalci prav zadovoljni, ker je bila ves čas zanimiva, napeta in pretkana s posrečenimi zapetljaji.

Zveza poljedelskih delavcev v Soboti pridno deluje. Zveza je v tej zimi delo zelo poživela. Prireja v vseh krajih, kjer so ustanovljena društva, socialne tečaje. Na te tečaje in občne zbore, ki so istočasno, prihaja veliko število organiziranih delavcev. Po nekaterih krajih je bilo število udeležencev nad 800. Večina delavcev je izrazila željo, da bi dobili zaposlitev doma v naši državi, da ne bi bilo treba hoditi v tujino. Takšne želje bi morala naša oblast z vsemi silami podpreti in nuditi tem večnim popotnikom zaslužek v svoji domovini. Izgledi za zaposlitev delavcev v naši državi so letos slabi. Komaj četrtino tistih, ki so res potrebni zaslužka, bo mogoče zaposliti v naši državi, kaj pa ostali, ali naj gredo v tujino? Ne, edino pametno bi bilo, odpreti javna dela in jim doma nuditi potrebni zaslužek. Tujina nam in njim ne bo dala nič dobrega!

Društvena brata sta se stepla. Pustni čas je za nami, živimo v resnem postnem času in premišljujemo, kako je prav za prav potekel pustni torek. Pustni torek je dal Soboti polno košaro veselja. Povsod je škripalo in zemljane je objel vrtinec pustnega torka. Tudi maškarada je bila. Za mizo sedita brata že pustno razpoložena. Pogovor se je vrtel o različnih stvareh, dokler se ni zavoljo neke tuje organizacije izcimil prepir, kateremu so sledile klofute. K sreči ni bilo preveč hudo, ker sta se bratski kulturni delavec in nekdanji narodni predstavnik pravočasno zavedla svoje časti.

Državni uslužbenci pri ministru Šuteju

Predvčerajšnjim je finančni minister dr. Šutej sprejel odposlanstvo osrednjega odbora državnih uslužbencev. Pogovarjali so se o načinu, kako bi državnim uslužbencem in upokojencem pomagali in popravili gmotni položaj.

Minister je razložil svoje namene in izjavil, da so zagotovljena potrebna denarna sredstva za organizacijo prehrane in za oskrbovanje uslužbencev ter upokojencev ter je napotil predstavnike osrednjega odbora na nadaljnji pogovor s pristojnimi ministri, ki bodo izdelali podroben načrt. Naglasil je, da morajo državni uslužbenci tudi sami prispevati k čim boljši ureditvi tega vprašanja in dogovorno pomagajo pri trudu, ki ga merodajni v to vlagajo.

V zvezi z izjavo finančnega ministra, pravosodnega ministra ter ministra za oskrbovanje in prehrano bo osrednji odbor organizacij državnih uslužbencev nadaljeval svoje nadaljnje delo v smeri, kot je bilo že objavljeno.

Hazardna igra jih je spravila pred sodišče

Celje, 5. marca.

Triperesna deteljica... Divjak Pavel, Trdina Jakob in Medved Franc iz okolice Rogaške Slatine so bili strastni hazardni igralci. Divjaka, lahko rečemo, nesreča skoraj vestno stremlja, saj je bil šele pred kratkim obsojen po čl. 3. zakona o zaščiti države na 8 mesecev strogega zapora, danes pa se je zagovarjal zaradi zapeljevanja svojih dveh tovarišev, ki jih je tako navdušil za hazardno igro, da je v petih dneh izpraznil njune žepe. Nekaj nad 3000 din je zaplenilo sodišče, da prišteje majhno, toda še dokaj čedno vsotico k prispevku za gradnjo kazenskih domov, poboljševalnic...

Vsi so skesani priznali svoj greh. »Karte so pač karte, saj veste, gospod, kako je to, če se koga oklenejo karte, oz., če se kdo oklene kart.«

Sodišče je obsodilo Divjaka na 2 meseca strogega zapora, na 450 din denarne kazni in na leto dni izgube častnih državljanskih pravic, ostala dva pa na denarno kazen po 300 din.

Med ameriškimi Slovenci

V Clevelandu je umrl Ivan Mesec v starosti 63 let, iz East 195 th str. Doma je bil iz Logatca na Notranjskem in je prišel v Ameriko pred 36 leti. Zapušča sina in tri hčere. Pokojni je bil ustanovitelj društva sv. Jožefa št. 169, KSKJ. — V Uniontownu Pa. je podlegel posledicam operacije Anton Cvetko v starosti 43 let. Rojen je bil v Vel. Obrežu pri Brežicah. Zapušča ženo, sina in dve hčeri. — V Clevelandu je umrl John Urbančič, po domače Majerjeve Micke sin, v starosti 60 let. Doma je bil iz fare Čatež, vas Križka gora. V Ameriko je prišel pred 39 leti. Poleg soproge zapušča tri sinove in tri hčere. — V Leadville, Colo je po mučni bolezni umrla rojakinja Mary Zakrajšek v starosti 66 let. V Ameriko je prišla pred 39 leti. Doma je bila iz fare Suhor pri Metliki. Zapušča soproga, štiri sinove in štiri hčere. V Naticoke, Pa. je nagle smrti umrl Frank Pipan v starosti 52 let. Pokojni je bil doma iz Brezovega pri Litiji. Zapušča ženo in tri otroke. — V Willardu se je na lovu smrtno ponesrečil Rudolf Trunkel. Nesrečo je zakrivila puška, ki se je po naključju sprožila. — V Sheboyganu Wis. je umrl Franc Godec v starosti 58 let. V Ameriko je prišel pred 30 leti. Zapušča ženo, sina, hčer in dva brata. V Breezy Hillu Kans. je naglo umrl Math Mrakič, star 51 let. Zadela ga je srčna kap. Pokojni je bil neoženjen in je bil doma iz okolice Bovca na Primorskem. V Ameriki je živel 30 let.

Ko je strojevodja Frank Benedikt iz Clevelanda, ki je bil v službi na NYC železnici, peljal lokomotivo v kurilnico, se je po neprevidnosti preveč nagnil iz lokomotive, zadel z glavo v lokomotivo na sosednjem tiru in bil na mestu mrtev. Lokomotiva je potem sama peljala naprej v kurilnico, prebila zadnjo steno in se ustavila zunaj ob kupu peska. Ponesrečeni je bil doma iz Vipolž na Primorskem. Zapušča soprogo in sina. V Ameriki je živel 33 let.

V Clevelandu, O. je umrl rojak Anton Čadež, iz East 71st Street, v starosti 51 let. Doma je bil iz Kozane pri Gorici. Zapušča soprogo, sina in hčer.

V Clevelandu, O. je zdrsnil v jezero in utonil rojak Frank Ladavac, star 49 let. Doma je bil iz Beran v Istri.

V Clevelandu, O. je umrla Mary Mačerol roj. Kostrevec, stara 58 let, ki je stanovala na East 78ard Street. Doma je bila iz Hrušice, župnija Stopiče pri Novem mestu. V Ameriko je prišla pred 27. leti. Zapušča soproga, dve sestri in več sorodnikov.

V Clevelandu, O. so na sveti večer našli na cesti rojaka Antona Gruma. Ker so v bližini njega našli kljuko od avtomobilskih vrat, sodijo, da ga je najbrž zadel kak avto. Gruma so odpeljali v bolnišnico, kjer so zdravniki ugotovili, da ima počeno lobanjo.

V La Sallu, Ill. je umrl rojak Louis Ahčin.

V Timminsu Ont. v Canadi je umrl rojak Joseph Molek v starosti 36 let. Doma je bil iz Bereče vasi pri Metliki v Beli Krajini. V Canadi zapušča sestro, v Združenih državah pa brata.

V Pueblo, Colo je umrl rojak John Križman v starosti 70 let. Doma je bil iz vasi Tisovce, župnija Struge na Dolenjskem. Zapušča tri sinove in dve hčeri.

V Carlinvillu, Ill. je podlegel srčni kapi rojak Matej Mrak v starosti 73 let. Doma je bil v Dolenjih Tribušah na Primorskem.

V Calumetu, Mich. je umrl rojak Michael Klobučar v starosti 80 let. Doma je bil iz vasi Dobliče in je prišel v Ameriko leta 1880. Zapušča soprogo in sina dr. Freda Klobučarja ter dve hčeri.

V Danvillu, Ill. se je smrtno ponesrečila Terezija Lawrence, ki je hči Antona Žgamjarja iz Gilberta, Minn. Ponesrečenka je bila stara 30 let.

V Chicagu, Ill. je avtomobil težko poškodoval rojaka Johna Likoviča. Šel je zvečer po opravkih in ko je stopal preko cestnega križišča, je vanj zavozil neki avtomobilist, ga podrl na tla in oddrvel naprej.

SELDON TRACE:

KORAKI V NOČI

Roman s slikami

Inspektor se je odkašljal, nato je začel podrobno opisovati, kako je izgledal polkovnik ob raznih prilikah, ter se zdi njemu vse to vedno bolj sumljivo. Zelo je podčrtal prepir med njim in njegovim sosedom Ricardom. Nazadnje je dodal, da bi bil lahko Cashdonov pomočnik, ki najbrž obstaja. V tem primeru bi bilo dobro paziti na polkovnika. Tako bi prišli do Cashdona, ker njegov rešitelj ve gotovo, kje je. Moglo bi se reči, da je Cashdon le orožje v rokah onega, ki mu je pomagal pri begu iz Datmoora.«

»Čestitam vam, da ste prišli do teh misli«, je rekel Guidlugh po pazljivem poslušanju. »Niti ni potrebno, da vas vprašam, ste se li prepričali o polkovnikovi odsotnosti iz Platha onega dne, ko je pobegnil Cashdon?«

»Ta posel sem že odpravil, gospod Guidlugh,« je zadovoljno rekel inspektor »Ta dan polkovnik ni bil v mestu, a kje je bil, noče povedati.«

»E! Mislim, da bomo morali polkovniku svetovati, naj bo malo bolj zgovoren. Koliko časa rabimo odtod do Datmoora?«

»Z dobrim avtomobilom približno dve uri.«

»Po tem takem lahko vsak meščan iz Platha prebije dan v pustinji in se še pred nočjo vrne!«

»Dobro bi bilo, da se napravi seznam vseh onih, ki onega popoldneva niso bili v mestu.«

»V mestu je 6000 ljudi, a vsak deseti ima gotovo svoj avtomobil,« ga je s smehom prekinil komisar.

»To vem,« je mirno odvrnil detektiv. »Lahko se omejimo samo na one, ki so bili že prej v zvezi s Cashdonom. Teh gotovo ni več kot deset. Verjamem, da je težko napraviti tak seznam. Ali, če hočemo dokazati, da živi v Plathu človek, ki je pripravil Cashdonu beg, moramo izbrati to edino trdno točko.«

»Zelo dobro,« je rekel inspektor. »Ali kaj hočemo ukreniti proti Datmarju?«

»Zdi se mi, da vas polkovnik ni sprejel preveč ljubeznivo!«

»Res je. A spraševal sem ga zelo obzirno, z največjim taktom. Prišel sem k njemu kot gost, da bi pregledal z njim vso zadevo. Nato sem omenil čudno naravo pokojnega Ricarda prej, preden sem prišel na njihov odnos...«

»Čim je zaslutil, kam merim, me je skoraj vrgel iz hiše. Rekel mi je, da sem predrzen in nimam pravice, da bi se vmešaval v njegove osebne zadeve. Tako obnašanje se mi zdi zelo sumljivo. G. Guidlugh, zdi se mi, da ve polkovnik zelo zanimive skrivnosti.«

Brigadir Bramley je zaskrbljeno kimal.

»Ne morem verjeti, da bi bil polkovnik Datmar kriv. Poznam ga že 20 let. Priznam, da je nasilen in trdoglav, je pa kot pastor nesposoben, da bi hladno izvršil te grozne zločine.«

Guidluh se je zasmejal.

»V svojem poslu sem že imel opravka z enim ali dvema takima pastorjema, gospod brigadir... Kljub temu pa moramo vzeti v obzir karakter in življenje take osebnosti, preden jo sumimo. Zaradi tega hočem odložiti vsako preiskavo in zaslišanje pri polkovniku. Nadaljeval bom šele takrat, ko mi bodo druge sledi dale bolj točne dokaze. V tem primeru ne bo dobil več oproščenja, da nas meče iz hiše!«

Komisar prikrije z roko zdehanje. Ta dolga prerekanja in razmišljanja so se mu zdela jalova.

»Dobro, mi smo vam na razpolago. Prosim vas edino to, da takoj začnete z zasledovanjem.«

»To se samo ob sebi razume,« je s smehom dodal Guidlugh. »Jaz sem že pripravljen, da začnem s poslom.«

»Kam bomo najprej šli?« je vprašal brigadir in vstal.

»Šli bomo k doktorju Hadonu, da zaslišimo njegovo gospodinjo!«

XVIII. POGLAVJE.

Razkošje in obup.

Služkinja, ki je odpirala vrata, je takoj spoznala brigadirja Bramleya. Z večjo pazljivostjo pa je od nog do glave opazovala njegovega spremljevalca.

»Dober dan, draga moja,« jo je veselo pozdravil brigadir.

»Pokličite miss Bugh in ji povejte, da bi se radi z njo malo pogovorili!«

»Ni mi treba hoditi k njej, in vas prijavljati, ker vas gotovo ne bo sprejela!«

Brigadir in spremljevalec sta se spogledala.

»Zelo me preseneča«, je mirno rekel Guidlugh. »Saj smo prišli ob spodobnem času, če se ne motim!«

»Stel Toda miss Bugh je te dni zelo čudna... Zato vam svetujem, da ne zapravljate časa.«

»Če bi šlj vi k njej in ji rekli, da bi bila dva policijska uradnika zelo vesela, če bi smela z njo govoriti, bi mogoče spremenila svoje mišljenje. Poizkusite, draga moja... Ne pozabite reči dva policista.«

Mlada služkinja je zmignila z ramami.

»Od jutra do večera samo skačem po stopnicah, tega ne bom mogla več vzdržati. Zakaj bi se ravno dvema policajema morala ukloniti, ko niti sam ministrski predsednik ne bi sedaj dobil dovoljenja, da gre v njeno sobo?«

»Kaj leži?« jo je začudeno vprašal Bramley.

»Kakopak, ležil Mislila sem, da sem vam to že povedala. Najmanj poldrugo uro ji je treba, da se obleče. Za lišpanje časa niti ne računam, zlasti ne sedaj po takem joku.«

»Zakaj je jokala,« jo je z zanimanjem vprašal Guidlugh.

»Saj sama ne vem. Že tri dni neprestano smrka, a to mi gre res že na živce. Pride mi, da bi ji zagnala v glavo vse, kar mi pride pod roko... Dobro vidim, da moram oditi in ji povedati, da jo pričakujete.«

»Poslušajte,« jo je ustavil Guidlugh.

»Menda bo res bolje, da sedaj ne vznemirjava miss Bugh. Vrnili se bomo malo kasneje. Mogoče je dobila kak obisk, ali sporočilo, da jo je tako pretreslo,« je obzirno pripomnil Guidlugh.

(Dalje sledi.)